

פועלי כל הארצות התאחדו!

זה הדיר

زو هديره ZO HADEREKH

גיליון 10, 10 במארס 2021

תיק 6000

פאקה-פאקה שאשא-שאשא היא התשובה של נתניהו לשאלה מדוע ישראל דוהרת לעבר 6,000 מתים

ישראל דוהרת במהרה לקראת נפטר 6,000 מאז תחילת הפנדמיה לפני כשנה. זה לא סוד כי אילולא מערכת הבריאות הציבורית, שהורעבה בידי נתניהו בעשור האחרון, היה מספר המתים גבוה אף יותר.

"פאקה-פאקה" ו-"שאשא-שאשא" היא התשובה של ראש הממשלה לשאלות בדבר טיפולו הכושל במגפה. כך הוא מבטא את הבוז שהוא רוחש לציבור, כולל לבוחריו המתמעטים.

ייאמר לזכותו שלפחות לא הגיע לשפל שהפגין יידו-שותפו, נשיא ברזיל הימני קיצוני. אחרי יומיים רצופים בהם נרשמו בברזיל שיאי תמותה מנגיף הקורונה, כאלפיים מדי יום, אמר הנשיא ד'איר בולסונרו לאזרחי ארצו "להפסיק להתבכיין ולהמשיך הלאה".

בישראל, נתניהו קורא לאזרחים להפסיק להסתכל על עקומת התמותה המטפסת כתוצאה מהתפשטות הקורונה, ולגשת אל הקלפי כדי להצביע עבור "היחיד שיכול להציל את ישראל מעוד סגרים, עוד תחלואה, עוד מוות ועוד כלכלה שנסגרת", כדבריו.

למזלו של נתניהו הוא לא יעמוד לדין על מחדליו בתקופת הקורונה. לא יהיה "תיק 6000"

בבית המשפט בצדם של "תיק 1000", "תיק 2000" ו"תיק 4000". שום בית דין לא יחרוץ את גורלו בשל כך. אבל יש דין אחר – דין הבוחר. בבחירות ב-23 במארס יש לחרוץ את דינו של ביבי, באמצעות הטלת הפתק "ודעם" – הרשימה המשותפת.

"ניצחנו את המגפה! ישראל יוצאת ממנה!" הכריז ראש הממשלה בנימין נתניהו בחגיגות בפני מראייני ברשת "פוקס" האמריקאית הימנית. זו לא הפעם הראשונה

שנתניהו חוגג את "סיום הקורונה", ובכל פעם הוא הטיל שוב סגר. עתה מדברים על סגר חמישי בליל הסדר... לאחר הבחירות, כמובן.

באנגליה נתניהו חגג, אבל בראיונות שהעניק בעברית שידר תבהלה והצהיר כי נדרשות 36 מיליון מנות נוספות של החיסון כדי להתמודד עם המחלה. 36 מיליון! לא 37 מיליון או 38 מיליון, "רק 36 מיליון". שר האוצר, ישראל כ"ץ, שב לתקשורת ביום שני (8.3) ודקלם כהרגלו אותו דף מסרים: "36 מיליון".

למי להאמין, לנתניהו באנגליה או לנתניהו בעברית? הפנדמיה מאחורינו ויש לפתוח את ה-כ-ל? או שהכל פתוח עד סוף מארס, שבוע בדיוק לאחר הבחירות, ובערב פסח תטיל ממשלת המעבר הימנית של נתניהו סגר נוסף?

פרויקטור הקורונה, פרופ' נחמן אש, סירב להשיב לשאלות עיתונאים האם הצהרותיו של

נתניהו הן תולדה של הלחץ בו הוא נתון לפני הבחירות שיתקיימו בעוד שבועיים. אבל משתיקתם של אש ושל בכירים נוספים במערכת הבריאות ניתן להבין היטב, כי מה שחשוב לנתניהו הוא הניצחון בבחירות – ולא דווקא הניצחון במערכה נגד הקורונה. העובדות הן עקשניות:

דברים בשם אומרם

בליכוד מחפשים עדר ללא חיסון

"ח"כ אסנת מארק (הליכוד) מבקרת בימים האחרונים בסניפי קופות חולים בערים שונות בארץ, ומעודדת אנשים להתחסן – וגם להצביע ליכוד. זאת, בניגוד לחוק הבחירות, שאוסר על תעמולת בחירות בגוף מבקר על ידי מבקר המדינה ולאחר שהכריזה שהיא יוצאת 'למסע חיסונים מצפון לדרום' ב-29 ערים ויישובים ברחבי הארץ. את הביקורים במתחמי החיסונים מפרסמת מארק בשידור חי בעמוד הפייסבוק שלה, ובו היא מתועדת כאשר היא מחלקת מסיכות של הליכוד וקוראת להצביע לראש הממשלה בנימין נתניהו. 'מי הביא את החיסונים לישראל? הליכוד!', הכריזה עם כניסתה לתחנה הראשונה במתחם החיסונים בעיריית אור עקיבא ביום חמישי, תוך חלוקת מסיכות קמפיין הליכוד לעובדי המתחם. 'אנחנו צריכים להודות לראש הממשלה על זה!'"

(מערב, 1.3)

חבל שלא שאלו מה דעתו על כך

"מועמדת הליכוד גלית דיסטל-אטבריאן שיתפה כי בעלה, שפורסם בעבר כי נמנה עם מצביעי הרשימה המשותפת, עתיד לעשות 'מחווה רומנטית' ולהצביע לנתניהו".

(אתר "חרדים 10", 24.2)

מה לא ברור כאן? הדתה לא שנויה במחלוקת

"עמותת 'הלל' – יוצאים בשאלה' עתרה לבג"ץ נגד הרשות השנייה, שפסלה את קמפיין הפרסום שלה. לפי העמותה, הרשות פסלה את התשדיר לפי סעיף 5 בחוק הרשות, המאפשר לה לפסול תשדירים 'שנויים במחלוקת בציבור', זאת למרות שלא פסלה תשדירים לגיוס תרומות לסוגים שונים של הדתה והחזרה בתשובה".

(שוקי טאוסיג, "העין השביעית", 1.3)

כולם כשרים כדי לרכא פלסטינים

"הרמטכ"ל אביב כוכבי אמר בטקס סיום קורס קצינים קריביים כי 'צה"ל הוא צבא העם, המקבל בשעריו אנשים מכל חלקי העם ומכבד כל אדם ללא קשר או תלות בדת, עדה, רקע, מין או נטייה מינית'".

(הודעת דובר צה"ל, 24.2)

חוזרים לדרך הלקקנית לאימפריה האמריקאית

"נתניהו לא מוכן להגיד בראיון שהוא סומך על הנשיא ביידן. כן-כן, אותו נתניהו שבשנות כהונתו איראן נהייתה קרובה יותר לגרעין וקרובה יותר לגבול שלנו, מעז לחבל עוד יותר ביחסינו עם הממשל האמריקני. זאת לא מנהיגות, זאת פגיעה בביטחון ישראל".

(יו"ר העבודה, ח"כ מירב מיכאלי, "ערוץ 13", 26.2)

הגעוואלד התקשורתי של מרצ

בשבוע האחרון המפלגה שהוציאה הכי הרבה על פרסום ממומן ברשתות היא מרצ שהוציאה 135,340 שקל, חשוב לזכור שלפני קצת יותר משבוע מרצ לא עברה את אחוז החסימה בסקר של כאן 11, מה שיכול להסביר את ההשקעה הגדולה, מעין להיות או לחלול.

(אתר "אייס", 3.3)

השמרן שיצא מן הארון

"שבע דקות ו-36 שניות נמשך סרטון הבחירות הראשון, כראש רשימה עצמאית שמתמודדת בבחירות הקרובות לכנסת. שבע דקות ו-36 שניות! תופעה נדירה בימים שבהם פוליטיקאים מתחרים מי יעלה סרטונים מוצלחים יותר לטיקטוק, סרטונים שבהם יצליחו להראות ב-15 שניות עד כמה הם מגניבים ומחוכמים לסצינה. ברם, יתכן שכאן טמונה השורה התחתונה שהאיש ומפלגתו רוצים להעביר: אנחנו שמרנים! אמנם כבר סיסמת הבחירות של רע"ם מצהירה על כך: 'הרשימה הערבית המאוחדת – קול מציאות', משפיע ושמרן", אולם העובדה שכך בחר עבאס להציג את עצמו בפועל אומרת: "אני איש של פעם", הלכה למעשה. הדרך החדשה של עבאס לא מתבססת על הזהות הערבית-לאומית אלא נשענת על מסגרת הזהות הערבית-מסורתית. כמקובל בסוגת סרטוני התעמולה, הרגש לא נותר בחוץ. הוא בא לידי ביטוי באזכור המסורת – החיים הפשוטים, כור מחצבתך, בית אבא (שמצולם עובד בחנות המכולת שלו, אוהז בעט. איש של פעם, כבר אמרנו?) ואמא (בסרטון הוא נראה נושק לידיה של אימו)".

(שלומי דסקל, "העין השביעית", 2.3)

מכתבים למערכת

להפסיק את מעקבי השב"כ

בג"ץ הגביל בשבוע שעבר (1.3) את השימוש במעקבים ובאיכונים של השב"כ במסגרת המאבק בקורונה, וקבע שהמדינה תוכל להסמך את השב"כ להשתמש באיכונים כאלה רק במקרים שבהם חולה מאומת אינו משתף פעולה בחקירה האפידמיולוגית, או שלא מסר כלל דיווח על מגעים. פסק הדין מקבל את טענותינו שחוק מעקבי השב"כ פגע בצורה חמורה בזכויות האדם, ואינו ראוי במדינה דמוקרטית. זה לקח לנו כשנה וארבע עתירות לבג"ץ, שהגשנו יחד עם מרכז עדאלה, רופאים לזכויות אדם ופרטיות ישראל. ההישג הזה הוא גם שלכם – התומכות/ים והתורמות/ים שלנו, שמאפשרים לנו לעתור שוב ושוב, ולא לוותר. "מה עשית בקיץ האחרון?", כתב השופט עמית בפסק הדין, "אינך זוכרת? אל דאגה, אני, האח הגדול, יודע מה עשית בקיץ האחרון".

"אני יכול להזכיר לך היכן היית ביום מסוים ובשעה מסוימת, מה היה מסלול התנועה שלך, מי היו האנשים בקרבתך בתאריך, בשעה ובמקום מסוים בצירוף הפרטים על אודות אנשים אלה. לא, אין מדובר בסרט אימה אלא במציאות חיינו בשנה האחרונה".

כפי שטענו שוב ושוב, מעקבי השב"כ לא היו אפקטיביים. החלופה המרכזית להם היא הרחבת מערך החקירות האנושיות. אנו מקווים שפסק הדין יוביל את הממשלה והכנסת לשינוי כיוון ולהפסקת הריצה במדרון החלקלק של שימוש באמצעים קיצוניים ולא דמוקרטיים במסגרת המאבק במגיפה.

עו"ד גיל גן-מור

האגודה לזכויות האזרח

ניתן לשלוח מכתבים למערכת באמצעות הדוא"ל

zohaderekh@gmail.com

או לחיבת דואר 26205 ת"א-יפו 6126102

אין דמוקרטיה בלי שוויון

القائمة المشتركة
הרשימה המשותפת

ב-23 במארס ננצח ביושרה

הרשימה המשותפת:

הצבעה אסטרטגית

אני מתכוון להצביע בבחירות הקרובות הצבעה אסטרטגית. לגמרי. הצבעה אסטרטגית, בעיני היא לא לחשב חישובים דמיוניים על קואליציות עתידיות: שום קואליציה נראית לעין בישראל לא הולכת להסיר את חרפת הכיבוש. זה גם לא לחפש על המדפים בחנות מישו או מישו שמוצא חן בעינינו הפעם, ולתת לו את הקופון עם זכות הבחירה שקיבלנו (אלה מאתנו בין הים לירדן שיש להם זכות בחירה). ממש לא. הצבעה אסטרטגית מביאה בחשבון את עובדת היסוד, שאנחנו חיים במשטר של עליונות יהודית, והשיקול הוא את מי אפשר לחזק מולו. מה יכולים אזרחים ואזרחיות, שנהנים מאזרחות מדרגה א', כלומר אזרחים יהודים, לעשות פעם בכמה שנים עם הקול שלהם?

התשובה הסבירה ביותר בעיני היא לתת אותו לכוח פוליטי (לא למישהו או למישהי כזה או אחר שפיתחתי סימפתי אלי) שמייצג מעצם מיקומו, מעצם העובדה שהוא מייצג את מי שמוכפפים למשטר העליונות הקיים, את האופוזיציה למשטר הזה ואת הסיכוי לחיות כאן חיים אנושיים, כבני אדם שווי זכויות. הפוגרום בירושלים ויריות המשטרה באום אל-פחם הם רק תזכורות. זה המקום שבו אנחנו חיים.

יש רק כוח פוליטי אחד כזה – הרשימה המשותפת. היא כרגע הייצוג הפוליטי הרחב והאמין ביותר של הפלסטינים והפלסטיניות אזרחי ישראל. היא לא מושלמת. רק התפיסה של הפוליטיקה כזירה צרכנית יכולה להוביל אותנו לחפש מוצרים מושלמים ולהקרין עליהם את כל ציפיותינו.

כן, נציגיה ונציגותיה של הרשימה המשותפת בכנסת לפעמים יאכזבו אותי. אבל כרגיל הם יאמרו בכנסת את מה שצריך להגיד, הם ילעגו לנפיחות השלטונית, יתקעו מקלות בגלגלים של הכיבוש ויעשו מה שהם יכולים (וזה לא הרבה בכנסת), נגד תהליך הנישול. הם מייצגים את הפלסטינים והפלסטיניות שיש להם זכות בחירה. כיהודי, הדבר הטוב ביותר שאני יכול לעשות בבחירות הוא פשוט לעמוד לצידם.

גדי אלגזי

פורסם לראשונה בפייסבוק

בכנסת מיוצגות כיום מפלגות אידיאולוגיות מזרמים שונים, המציעות פתרונות שונים לבעיות החברה והמדינה בישראל. ניתוח של יחס הכוחות במערכת הפוליטית מאפשר להבין את האפשרות של מפלגות אלה להרכיב קואליציות, אך לא בהכרח את יכולתן למשול בפועל.

במצב השורר כיום בישראל, לקראת הבחירות לכנסת ה-24, השיקולים לפיהם ימליצו רשימות לנשיא על המועמד להרכבת הממשלה נגזרים לא מוויכוחים אידיאולוגיים מעמיקים אלא ממניע שטחי. הגיעו הדברים עד כדי כך שמפלגת שמאל חברתי כמו מרצ מוכנה לשבת באותה קואליציה עם אנשי ימין התנחלותי כמו סער וליברמן. פשרנות אידיאולוגית זו מצדו של השמאל הציוני משקפת למעשה את תבוסתו הפוליטית עוד לפני שהתמודד בבחירות: גם אם ישבו מרצ והעבודה בממשלה, ברור שתהיה זו ממשלת ימין מובהקת. לכן גם אם נתניהו יובס, יכולתו של השמאל הציוני להשפיע על מדיניות הממשלה תהיה אפסית. ברגע שהליכוד יתאושש מנפילת נתניהו, הנהגתו החדשה תעדיף כנראה לחבור לסער – אשר יוכל להיפטר בנקל משותפיו "הלא-טבעיים". הפוליטיקה עמוקה יותר מהצורך בהפלת מנהיג מושחת.

אם כך, האפשרות היחידה שלא מניחה מראש את תבוסתו האידיאולוגית והפוליטית של השמאל היא הרשימה המשותפת. המשותפת היא הכוח היחיד המבדיל בין עיקר וטפל ואשר נוהג ביושרה ביחס להבטחותיו. לכן, רק הרשימה המשותפת בהובלת חד"ש תוכל להיות בסיס למחנה דמוקרטי שייאבק בימין, בקיצוניות ובגזענות – תופעות שסופו של נתניהו לא ישים להן קץ. רשימה משותפת חזקה לא רק תמנע מנתניהו, מסמוטריץ' ומהחרדים להמשיך לאחוז בשלטון, אלא גם תציב אלטרנטיבה ברורה לאפליה ולדיכוי – מה שנבצר ממפלגות המרכז והשמאל הציוני, שהצהירו על נכונותן לשבת סביב שולחן הממשלה עם גזענים מסוגם של סער, בנט וליברמן.

על ערכים לא מתפשרים, גם ברגעים הקשים ביותר. ברית אלקטורלית עם הימין בראשות סער אינה הדרך של השמאל לניצחון, אלא לתבוסה בלא קרב. הדרך היחידה לניצחון היא דרכה הישירה של הרשימה המשותפת. אסור לתת לגיטימציה לגזענים. אין דמוקרטיה בלי שוויון!

תופיק נג'אר

נפרד ממערכת הבחירות הנוכחית, נוכח המתקפות הרבות על מעמדן של הנשים בחברה. "לא נפסיק להיאבק למען שוויון מגדרי מלא, דמוקרטיה אמיתית וצדק חברתי", הודגש.

אירועים ביפו, בנצרת ובחיפה

אירועים ציבוריים לציון יום האישה הבינלאומי נערכו בסוף השבוע (6.3) ביפו ובנצרת. צעדה נוספת תתקיים ביום שישי הקרוב בחיפה. ביפו התכנסו מאות נשים וגברים, ערביות ויהודיות למצעד ביוזמת הרשימה המשותפת. המצעד החל בכיכר השעון והסתיים בעצרת בהשתתפות חברות הכנסת של הרשימה המשותפת עאידה תומא-סלימאן וסונדוס סאלח. המפגינים נשאו דגלים אדומים וכרזות בעברית ובערבית ובהן נכתב בין היתר: "די לרצח נשים", "דם נשים אינו הפקר" ו"דורשות שוויון חברתי וכלכלי".

ח"כ תומא-סלימאן אמרה למתכנסות: "אנו מציינות את יום האישה הבינלאומי בצעדה ערבית-יהודית משותפת ביפו. המאבק הפמיניסטי לשוויון עומד בלב כל שאר המאבקים שלנו – לצדק חברתי, לשלום ולדמוקרטיה. אין דמוקרטיה בלי שוויון לנשים". קומץ בריונים ניסו להפריע לדברי ח"כ תומא-סלימאן, אך פעילי חד"ש שהיו במקום הדפו אותם. בעקבות האירוע מסרה תומא-סלימאן: "בזמן שהפגנו ביפו, נשים ערביות ויהודיות, נגד אלימות כלפי נשים ולמען סולידריות, שלושה אנשים ניסו להשתק אותי בגלל עמדותיי. הם נכלמו בידי הפעילים שלנו. הבריונים לא ישתקו אותנו, ונמשיך להיאבק עבור הערכים בהם אנו מאמינות".

ח"כ עודה: מוכן להעיד נגד

הכיבוש בבית הדין בהאג

יו"ר הרשימה המשותפת, ח"כ איימן עודה (חד"ש), אמר השבוע (7.3) ב"וועידת המשפיעים" של ערוץ 12, כי אם יוזמן להעיד בבית הדין הפלילי הבינלאומי בהאג, הוא יעשה זאת וידבר על "הכיבוש הארוך שפוגע בפלסטינים ובישראלים". עוד הדגיש עודה, כי הוא מאמין בשלום בין שני העמים ובהקמת מדינה פלסטינית עצמאית בצידה של ישראל. בהתייחסו לבחירות המתקרות שיבח עודה את יו"ר יש עתיד, ח"כ יאיר לפיד: "הוא אמר משפט היסטורי שאיש לא אמר לפניו: שהוא רוצה את הרשימה המשותפת בממשלה. זה חשוב ומתקדם מאוד". עם זאת, עודה נמנע לומר על מי ימליץ לנשיא כמזעמד הרשימה לראשות הממשלה. "התמונה עדיין לא ברורה, מי שמדבר על סער כאלטרנטיבה לכיבי רוצה ימין במקום ימין. אנחנו לא שם". על גירושיו של יו"ר רע"מ, ח"כ מנסור עבאס, בידי מפגינים במחאה ההמונית שנערכה בסוף השבוע (5.3) באום אל-פחם, אמר ח"כ עודה: "אפשר להתווכח איתו אבל לא להרים יד בשום אופן". עודה נמנע מלכנות אותו "בוגד" אבל ציין שנתניהו "הולך אותו שולל". יצוין שח"כ עבאס התראיין השבוע (6.3) בחדשות 13 – ולא התחייב שלא יתמוך בבנימין נתניהו ובממשלתו הימנית.

קבלת פנים ל"אום יאיר" בשפרעם

אשת ראש הממשלה, שרה נתניהו, הגיעה השבוע (8.3) לביקור מפתיע בחנות שמלות בשפרעם, הממוקמת מול מטה הרשימה המשותפת. ממשרד ראש הממשלה נמסר כי נתניהו הגיעה לשפרעם לרגל יום האישה הבינלאומי. פעילים של הרשימה המשותפת הפגינו נגד ביקור שרה נתניהו במקום. בשלטים שהציגו נכתב: "את הדעת שלנו לא תצליחי לגנוב!", "שרה, מחפשת שמלה למסיבת פרידה?", "מה עכשיו באופנה אצל גזענים? לאהוב ערבים".

יום האישה הבינ"ל צוין בכנסת וברחוב

יום האישה הבינלאומי צוין השבוע (8.3) במליאת הכנסת ביוזמת ח"כ עאידה תומא-סלימאן (חד"ש) – הרשימה המשותפת. "ביום האישה אני קוראת: תוכניות השיקום הבריאיות והכלכלית חייבות לכלול גישה מגדרית. המגיפה הזאת השפיעה על כלל הנשים במדינת ישראל – והיציאה מהמשבר חייבת להתייחס אליהן", אמרה. ח"כ תומא-סלימאן הדגישה: "ביום האישה השנה, האתגר העומד בפני התנועה הפמיניסטית גדול במיוחד. הקורונה והמשבר הכלכלי פגעו במיוחד בנשים והחזירו אותנו אחורה – בבית, במקום העבודה ועוד. המסקנה היא שעלינו להכפיל את המאבק שלנו לשוויון ולביטחון – בכנסת, ברחוב ובקרב המשפחות". המפלגה הקומוניסטית הישראלית (מק"י) והחזית הדמוקרטית לשלום ולשוויון (חד"ש) פרסמו ברכה מיוחדת לציון יום האישה הבינלאומי. "ביום זה אנו מציינים את מאבקן העיקש של נשים ברחבי העולם לשחרורן מכל סוגי האפליה והדיכוי ולמען שוויון זכויות אמיתי ומיטוט הפטריארכיה".

עוד נמסר, כי מק"י וחד"ש "מחזקות את כלל הנשים, ערביות ויהודיות, על שלל המאבקים אותם הן מובילות בכלל הזירות, ובראשם המאבק נגד האפליה המתמשכת ולמען השוויון המלא, המאבק נגד הכיבוש ועוולותיו והמאבק נגד הגזענות המשתוללת בארץ. לציבור הנשים מגיע לחגוג בגאווה ביום זה את ההישגים המרשימים שרשמו במהלך השנים כתוצאה של מאבק עיקש וצודק".

"בשנה החולפת, ציבור הנשים נפגע יותר כתוצאה מהתפשטות מגפת הקורונה והמשבר הכלכלי שגרם הניחול הכושל של הממשלה. הנשים סובלות יותר בשוק העבודה כתוצאה מחוסר היציבות התעסוקתית, והן אלה שנפגעו ביותר מגל האבטלה האחרון – נזק שהוכפל כתוצאה מסגירת מערכת החינוך והמעבר לחינוך מרחוק. כל אלה נוספו לעלייה המחורירה באלימות כלפי נשים בשל מדיניות הסגרים והמגבלות על התנועה". כמו כן, מק"י וחד"ש "מחזקות את הרשימה המשותפת ואת חברות הכנסת שלה על תפקידן החשוב בקידום מעמד האישה בכלל, ומעמדן של הנשים הערביות בפרט. אנו מדגישים כי מאבק זה הוא חלק בלתי

קבלו את

זו הדרך

מדי שבוע בדוא"ל

או בדואר רגיל

המעוניינים לקבל בדואר אלקטרוני, ללא תשלום, מתבקשים לשלוח

כתובת דוא"ל אל: zohaderekh@gmail.com

המעוניינים לקבל בדואר רגיל, מתבקשים לכסות את הוצאות

המשלוח באמצעות תרומה של 150 שקל בשיק לפקודת המפלגה

הקומוניסטית הישראלית, ת"ד 26205 תל-אביב 6126102

הנגיף מתפשט בשטחים הכבושים אך ישראל מסרבת להעביר די חיסונים

המשבר הבריאותי והכלכלי בפלסטין

כמעט 14 מיליון אנשים, ועל ישראל לדאוג לחיסון כוללם. אך מנגנון הריכוז של המשטר בישראל מחלק את האוכלוסייה לקבוצות הנהנות מזכויות שונות – לרבות הזכות לבריאות ולחיים, כפי שמשתקף בנושא החיסונים.

משלוח חיסוני "ספוטניק" הראשון שהגיע לעזה

למעלה מ-50% מאזרחי ישראל כבר קיבלו את החיסון הראשון לנגיף הקורונה, ושני שלישים מהם קיבלו את החיסון השני (נכון לסוף פברואר). אך בצעד פסול מעיקרו החליט ראש הממשלה נתניהו לסחור בחיסוני הקורונה העודפים שהגיעו לישראל, ולהעבירם לבעלי בריתו במדינות רחוקות כמו גואטמלה עבור אתנן פוליטי ויחסי ציבור. לפי החוק הבינ"ל והמוסר הבסיסי, על ישראל לחסן את כלל התושבים הפלסטיניים הנמצאים תחת שליטתה; אלה הנתונים למצור ברצועת עזה ואלה שתחת כיבוש ישיר בגדה המערבית. חיסונים הוא גם אינטרס ישראלי מובהק: הנגיף אינו מכיר בגבולות, וכולנו רקמה ביולוגית אחת. כדי לממש תביעה חיונית זו דרוש לחץ פוליטי על ממשלת ישראל – פנים-ישראל כמו גם בינלאומי.

זוהר אלון

כוחות הכיבוש דיכאו הפגנה פלסטינית בקרבת התנחלות

כוחות הכיבוש דיכאו השבוע (8.3) ביד קשה פלסטינים שערכו הפגנה שקטה בקרבת ההתנחלות חוות מעון בדרום הר חברון. על כך דווח כתב "זו הדרך". המפגינים הגיעו למקום בו נערכו עבודות הנדסיות לקראת הקמת מבנים חדשים מניפים את דגלי פלסטין. הם דרשו הבהרות מנציגי המינהל האזרחי שהיו בשטח, אך לא הוצגו שום אישורים או תוכנית לעבודות הנערכות במקום, ואנשי המנהל האזרחי לא סיפקו להם שום הסבר. זאת על אף שמדובר בשטח חקלאי בבעלות פלסטינית פרטית.

למקום הגיעו כוחות משטרה וצבא שתקפו את הפלסטינים וגירשו אותם תוך הפעלת כוח רב. כוחות הכיבוש עצרו שני תושבים: טאלב פוזייס, בן 60, ונאסר נואאג'ה, בן 40. תושב נוסף נפצע ברגלו מירי רימון גז מדמיע.

לפי הדו"חות האחרונים של המשרד לתאום עניינים הומניטריים של האו"ם השוכן בירושלים המזרחית הכבושה, בפברואר נרשם גידול של 88.5% במספר הנדבקים הפעילים בקורונה בשטחים הפלסטיניים הכבושים – 29,340 פלסטינים נוספים נמצאו חיוביים לנגיף בבדיקות. המספר המצטבר של הנדבקים הוא 208 אלף, כאשר 189 אלף מתוכם החלימו מהנגיף. מספר המטופלים ביחידות הטיפול הנמרץ גדל מ-57 בסוף ינואר ל-117 בפברואר.

בתחילת פברואר ביצע משרד הבריאות הפלסטיני, בשיתוף פעולה עם ארגונים שותפים ובתמיכת ארגון הבריאות העולמי, סקר שנועד לאמוד את שכיחות הקורונה בגדה המערבית ובעזה. על סמך הממצאים הראשוניים מוערך כי כ-40% מהאוכלוסייה נמצאו חיוביים בבדיקות לגילוי נוגדנים הקשורים בקורונה.

על ההשפעה הכלכלית-חברתית של מגפת הקורונה על החברה הפלסטינית נכתב בדו"ח: "שנת 2020 הייתה שנה של מכשולים ונסוגה עבור הפלסטינים, מוסדותיהם וכלכלתם, זאת בשל מגפת הקורונה ומשבר כספי חסר תקדים." בשנת 2020 התכווץ המשק הפלסטיני בשיעור של בין 10% ל-12%, והמדדים מצביעים על זינוק חד בשיעורי העוני וחוסר הביטחון התזונתי, על עלייה באלימות מבוססת המגדר ועל ירידה בהישגים הלימודיים. מחברי הדו"ח מעלים את האפשרות כי "לאירועים המצערים של 2020 תיוודע השפעה מעצבת שלילית על תוואי הפיתוח הפלסטיני העתידי לשנים נוספות רבות."

מבצע החיסון בקושי החל

המשלוח הראשון של חיסונים לרצועת עזה – אלפיים מנות של החיסון הרוסי ספוטניק – הגיע ב-17 בפברואר; 20 אלף מנות נוספות של ספוטניק סופקו ב-21 בפברואר כתרומה מאיחוד האמירויות. מסע החיסונים בעזה החל ב-22 בפברואר, והוא מתמקד בשלב זה רק בעובדי רפואה בקו הראשון.

הרשות הפלסטינית זכאית לקבל חיסוני קורונה שייכשו במימון תורמים עבור עד 20% מאוכלוסייתה באמצעות הברית הגלובלית לחיסונים (COVAX). הרשות הגישה בקשה למנות נוספות שיכסו 40% נוספים מהאוכלוסייה על בסיס מימון עצמי. לדברי הבנק העולמי, לחיסון 60% מהפלסטינים יידרשו כ-55 מיליון דולר, סכום שכיום חסרים 30 מיליון דולר להשלמתו.

כ-8 במארס החלה ממשלת ישראל ביישום תוכניתה לחיסון יותר מ-120 אלף פלסטינים ללא תושבות ישראלית המועסקים בישראל או בהתנחלויות. התוכנית מיושמת במעברי גבול ובאזורי תעשייה ברחבי הגדה המערבית. ארגוני רפואה וזכויות אדם ישראלים, פלסטיניים ובינלאומיים, וכן בכירים במערכת הבריאות הישראלית, קראו לרשויות הישראליות להבטיח שחיסונים יינתנו באופן שווה והוגן לפלסטינים שתחת כיבוש בגדה המערבית ובעזה.

חובה מוסרית לחסן

מעט החיסונים האמורים להגיע לרשות הפלסטינית מישראל ומרוסיה אינם הולמים את צרכי התושבים, ויש להגדיל את כמותם. בין הים התיכון לנהר הירדן חיים כיום

מפלגות הימין דוגלות בהמשך המדיניות הניאו-ליברלית

ימינה נגד הדיור הציבורי

עובדה מוכחת היא שהסיוע בשכר דירה לא מצליח להגשים את ייעודו – הוא אינו מסייע בשכירת דירה באופן המקנה יציבות אמיתית וביטחון בדיור. שוכרי הדירות נאלצים לעתים קרובות לעבור דירה מדי שנה. סבסוד בסיוע בשכר הדירה הוא גם הסיבה ששכר הדירה בארץ יקר כל כך. אין שום פיקוח על דמי השכירות, והעשירונים הנמוכים מוציאים עד 70 אחוז מהכנסתם הפנויה על דיור.

התוצאה: מה שנשאר אחרי ההוצאות על הדיור אינו מספיק לקיום בכבוד. הצרכים הבסיסיים ביותר אינם מקבלים מענה, כך שצריך לבחור בין מזון ותרופות לבין תשלום חשבון החשמל לבין קניית סנדלים לילד. מעברי דירה תכופים גם עולים הון: בכל פעם להתחבר מחדש למים, לגז, לחשמל, לשלם להובלה – שלא לדבר על הציוד שנשחק תדיר: וכי איזה ארון מחזיק מעמד אחרי שמפרקים אותו פעמיים?

ומה קורה לילדים? הם שצריכים לעבור מדירה לדירה, ולהתרגל כל פעם למקום חדש, כשאננם בטוחים אם מחר יתעוררו באותו הבית, או ששוב יצטרכו לעזוב בתי ספר וחברים וגורמים מטפלים.

במאבק למען הדיור הציבורי אנחנו רואים ילדים קטנים שעוברים דירות כל כך הרבה פעמים, עד שכבר אינם זוכרים באיזה גן היו ומה שמות הגננות. מחקרים מראים שלחץ נפשי כתוצאה ממעברי דירות עד גיל שלוש משפיע על היכולת הקוגניטיבית של הילדים. בגיל ההתבגרות, ההשפעה המצטברת של המתח עלולה להיות הרסנית אף יותר.

הסיוע בשכר דירה אינו מספיק

סיוע בשכר דירה לא רק שאינו מספק את היציבות הנדרשת, אלא להיפך – הוא מעמיק את החובות. שוק השכירות הוא שוק קשוח, בייחוד עבור אוכלוסיות המתקשות לשכור דירה בשל דעות קדומות, כמו נשים חד-הוריות. אימהות חד-הוריות רבות מעידות כי בעלי דירות נמנעים מלהשכיר להן, על אחת כמה וכמה כאשר מצבן הכלכלי אינו מאפשר להן לשלם בשיקים ואין ביכולתן להציג בפני בעלי הדירות את הערבויות הרבות הנדרשות. בעלי דירות המוותרים על הדרישה לערבויות ולשיקים הם נדירים. לכן זה קושי שמי שהמדינה זנחה בשוק השכירות הקשוח נתקל בו יום יום. אבל את איילת שקד זה לא מעניין.

לתשומת לב של מנהיגת "ימינה": גם בארצות הקפיטליסטיות המובהקות קיים דיור ציבורי. חברה להנהגת המפלגה, ח"כ נפתלי בנט, פרסם לאחרונה גם הוא "תוכנית כלכלית" תחת הכותרת "סינגפור". אלא שגם במדינה זו קיים דיור ציבורי. מעניין מדוע לא טרח להזכיר פרט זה...

חברת הכנסת איילת שקד ומפלגתה מסוכנות לנו, הדיירים בדיור הציבורי. היא מסוכנת למתנינים לדיור, וגם למי שמקבלים סיוע בשכר דירה. היא מסוכנת לכל הזקוקים לפתרונות דיור ציבורי ראויים ונאותים כמו אלה שישנם במדינות מתקדמות. במדינת ישראל מצוקת הדיור מחריפה, ולא ניתן לפתור אותה ללא מעורבות ולקידת אחריות ממשלתית – בייחוד בעת משבר כלכלי חריף.

במסגרת מערכת הבחירות, הציגה יו"ר סיעת ימינה, ח"כ איילת שקד, לאחרונה את תוכנית הדיור של מפלגתה. לדבריה, "מטרתה לתקן עיוותים ישנים שיוצרים בירוקרטיה מיותרת שמכבידה ומעכבת את הבניה בישראל".

אך מעיון בתוכנית עולה, ששקד רוצה לחסל את משרד השיכון ואת הדיור הציבורי. ישנן אוכלוסיות שעבורן הדיור הציבורי הוא הסיכוי היחיד לקורת גג יציבה והולמת. אך שקד לא רואה אותן, והיא גם לא המציאה פטנט חדש. את הצעתה להעביר את כל הזכאים לדיור ציבורי למנגנון של סיוע בשכר דירה כבר מיישמת ישראל ב-30 השנים האחרונות.

מצוקת הדיור מחריפה

מצוקת הדיור הציבורי מחריפה; נרשמה קפיצה בשיעור המבקשים לסיוע בשכר דירה. זו התוצאה של ייבוש שיטתי של הדיור הציבורי בידי המדינה לאורך שנים – כך נמסר השבוע מאיגוד העובדים הסוציאליים. לדברי האיגוד, "העובדות והעובדים הסוציאליים עדים למצוקת הדיור, שאף גדלה והעמיקה מאז משבר הקורונה. מסקר שערכנו בתום הסגר השלישי בקרב כ-700 עובדות ועובדים סוציאליים, למעלה מ-91% מהמשתתפים השיבו שבקרב האוכלוסייה עמה הם עובדים יש קושי לספק צרכים חיוניים, ובהם דיור". עוד הדגישו באיגוד: "לא מדובר רק במצבי מצוקה קיצוניים בפני עצמם. כנשות וכאנשי מקצוע אנו יודעים כי חוסר ביטחון בדיור, חוסר ביטחון תזונתי או חיים בעוני עלולים ליצור גם בעיות אישיות, משפחתיות וחברתיות אחרות. אנו עדים כבר כעת לגידול בתופעות של נשירה ממסגרות חינוך בקרב מתבגרים, בבעיות רפואיות שונות, בהתמכרויות, באובדנות ועוד. כדרכן של בעיות שאינן מטופלות כראוי, המצב רק ילך ויחריף".

האיגוד מציע להרחיב את הדיור הציבורי "מבלי לייבש משפחות במשך שנים ברשימות המתנה. מה שעוד אפשר עכשיו לתקן, יעלה בהמשך הרבה יותר ביוקר ואף בחיי אדם". כמו כן, על המדינה לקחת אחריות על שוק השכירות ולספק לשוכרי דירות, בפרט מאוכלוסיות מוחלשות, יציבות, הגנה וביטחון. יש להגיש סיוע הולם בשכר דירה המאפשר לעמוד בדמי השכירות בשוק. "סיוע זה, לצד מערך הדיור הציבורי, חיוני למי שזקוק להבטיח לעצמו דיור כמו צעירים ללא עורך משפחתי, חסרי בית, נשים נפגעות אלימות, אסירים משוחררים ואחרים" נמסר.

ממחקר של איגוד העובדים הסוציאליים וד"ר טליה מיטל שוורץ-טיירי מאוניברסיטת בן גוריון עולה כי בשיא משבר הקורונה, דיווחו 41% מהעובדים הסוציאליים על סגירת תוכניות ופרויקטים, 18% דיווחו על פיטורים או הוצאה לח"ת. 3% בלבד דיווחו על תוספת כוח אדם לשירותי הרווחה. מהמחקר עולה, כי נסגרו 929 תוכניות ופרויקטים ובהם: 179 פרויקטים הקשורים בילדים ובהגנה על ילדים ו-167 פרויקטים בטיפול במשפחה ובמניעת אלימות במשפחה. אלה תוצאותיה של מדיניות ממשלת הימין הכושלת.

יוסי אבו

ריקי כהן בנלולו

שלטון העובדים הראשון - שלטון העם ולמען העם

150 שנה לקומונה הפריסאית

כרזה סובייטית משנות ה-20 לציין 50 שנה לקומונה

נותר בשלמותו במהלך כל האירועים. מרקס העיר שיכלו בקלות להחרים את כל הכסף. אשר לבנק המרכזי, ראשי העבירו כספי מדינה למימון הצבא שטבח במורדים. חרף הביקורת, הקומונה הפריסאית הייתה ונתרה מופת למהפכנים הקומוניסטים ברחבי העולם. מרקס, אנגלס, מנהיג מהפכת אוקטובר לנין ואף מאו דזה-דונג כתבו רבות על קורותיה והצביעו על לקחייה. בהלווייתו של לנין בינואר ב-1924, כוסתה גופתו בדגל שנותר מן הקומונה.

אפרים דויד

שיחה מקוננת על לקחי הקומונה

הקומונה הפריזאית של העובדים שלטה על בירת צרפת בין ה-18 במארס ל-30 במאי 1871 – בסך הכל 72 יום. היא דוכאה ביד קשה בידי הבורגנות, תוך מעשי טבח המוניים. על הקמת הקומונה, בראשות המהפכן הוותיק לואי אוגוסט בלאנקי, הוכרז ב-28 במארס, והדגל האדום אומץ כסמלה הרשמי. מערכת השבועון "זו הדרך" וצוות יום בהיסטוריה הסוציאליסטית מזמינים את ציבור הקוראים למפגש בנושא ההיסטוריה של הקומונה הפריזאית והלקחים שאפשר להפיק ממנה כיום. השיחה בהשתתפות עורך "זו הדרך", ההיסטוריון ד"ר אפרים דויד, תתקיים בשידור ישיר ביום חמישי, 18 במארס, בשעה 20:00 באמצעות דפי הפייסבוק של יום בהיסטוריה הסוציאליסטית ו"זו הדרך":

<https://www.facebook.com/zohaderekh>
<https://www.facebook.com/dailySocialism>

ב-18 במארס 1871 התקומם העם בפריס. כעבור עשרה ימים הכריזו המתקוממים על הקמת הקומונה הפריסאית, ונציגיהם אימצו את הדגל האדום כסמלה הרשמי. המשמר הלאומי של הבורגנות הוחלף במיליציה חדשה, אליה צורף כל פריסאי הכשיר לאחוזו בנשק.

עם כינונה, החלה הקומונה לנקוט צעדים ממשיים למען צדק חברתי, וזאת בהתאם לדרישות שהעלו העובדים בעצרות ובהפגנות. בין היתר הקפידה הקומונה את תשלום חובות שכר הדירה שנצברו במהלך המלחמה נגד פרוסיה שקדמה להקמתה. לפי הערכות, יותר ממחצית מתושבי העיר התגוררו אז בשכירות – רובם ככולם עובדים. הקומונה מנעה מחנויות המשכון למכור את המשכונות, מאחר שפועלים שהידרדרו למצב כלכלי קשה במהלך המלחמה נאלצו למשכן את כלי עבודתם ואף כלי מיטה ובגדים. כן הוכרז על הקפאת כל החובות ועל ביטול הריבית על חובות של שכירים, בעלי מלאכה וסוחרים קטנים.

הפרדת הדת מהמדינה וזכויות נשים

לראשונה בהיסטוריה הפריזאית הקומונה את הדת מהמדינה וכל רכוש של הכנסייה הקתולית הכל-יכולה הולאם. במקביל נאסר חינוך דתי בבתי הספר הציבוריים. לכנסיות הותר אמנם להמשיך לקיים פולחן דתי, אך רק בתנאי שיאפשרו עריכת אסיפות פוליטיות ופעילות תרבותית בתחומיהן בשעות הערב.

הקומונה גם הכריזה על שוויון זכויות פוליטיות בין אזרחים לאזרחיות, וכך לראשונה בתולדות האנושות יכלו נשים לבחור ולהיבחר. נשים גם כיהנו בפועל בהנהגת הקומונה. המורה לואיז מישל הייתה פמיניסטית ודמות בולטת בקומונה הפריסאית. הקומונה דגלה בדמוקרטיה ישירה וראשיה נבחרו באסיפות שכונתיות, לרוב בהנהגת פועלים תושבי הרובע בעלי השקפות מהפכניות שונות ובהן סוציאליסטים, אנרכיסטים ורפובליקאים. בשל ריבוי המגמות המהפכניות ושלטת הפועלים במעצות, משמשת הקומונה הפריסאית דוגמה ומופת לקומוניסטים, לאנרכיסטים ולסוציאליסטים מהפכנים עד עצם היום הזה.

ההתקפה הבורגנית על הקומונה החלה מייד עם הקמתה, וב-2 באפריל 1871 החל "צבא ורסאי" להפגין את העיר. עם כיבושה המלא בסוף מאי, טבחו אנשי הצבא אלפים, "שבוע הדמים", בבית הקברות פר-לאשו. כ-30 אלף מלוחמות ומלוחמי הקומונה נהרגו. מזה שנים רבות משמש פר-לאשו אנדרטת זיכרון לנופלים. עוד כ-30 אלף נעצרו, וכשבעת אלפים נשלחו למושבות עונשין בקולוניות של צרפת מעבר לים. רובם לא שבו משם. פריס נותרה תחת ממשל צבאי למשך חמש שנים לאחר תבוסת הקומונה.

תמיכה וביקורת

קרל מרקס ופרידריך אנגלס תמכו בהתלהבות בקומונה וקראו לסולידריות בינלאומית עם המתקוממים. מרקס הפיק לקחים מחודשי פועלה המעטים של הקומונה. הוא מתח ביקורת על כך שאיבדה זמן יקר. לדידו, מתנדביה החמושים היו מסוגלים למגר כליל את "שלטון ורסאי". מעת לעת לוו ראשי הקומונה מהבנק המרכזי של צרפת, הממוקם בפריס, כסף למימון פעולותיהם, אך הוננו, בסך מיליארדי פרנקים,

ראוי למערב ללמוד מהצלחתה המרשימה של המדינה הסוציאליסטית

מיגור הקורונה: המודל הווייטנאמי

שנים בשנת 1990 ל-75 שנים ב-2015. לאחר התפרצות נגיף הסארס ב-2003 הגדילה ממשלת וייטנאם עוד יותר את ההשקעה במערכת הבריאות הציבורית. הסיסמה שליוותה את המאבק בנגיף בוייטנאם הייתה: "אם נמשיך לחיות, שאלות ההון והכלכלה יכולות לבוא אחרי". סדר העדיפויות הבריאה של ממשלת וייטנאם הוכיח כי המאבק בנגיף הוא גם מאבק אידיאולוגי: כאשר מדינות מערביות חששו מפגיעה בחירויות והיססו להגביל את חופש התנועה או הפרטיות של חולים, ממשלת וייטנאם דאגה קודם כל לבריאות הציבור.

כרזה על סכנות הקורונה בהאנוי (תמונה: נאן דאן)

ממשלת ישראל, שהגיעה חבולה לתחילת מבצע החיסונים של אזרחי המדינה, הסיטה את הזרקור ממחדל נתב"ג להצלחה של מבצע החיסונים. אך מבצע החיסונים המוצלח (וגם הצלחה זו איננה שלמה) אינו מחפה על המחדל הממשלתי. הפרוטוקולים של דיוני הקורונה חסויים ל-30 השנים הבאות – משמע, יש למקבלי ההחלטות ממה לחשוש. אפשר להעריך בהירות שאם הפרוטוקולים מדויני הקורונה יחשפו, קריירות רבו ייגדעו. לעומת המחדל המתגלגל ששמו מדיניות ממשלת נתניהו למאבק בקורונה, מדיניותה של וייטנאם הייתה הצלחה מסחררת. כדאי לנתניהו להתקשר לנשיא טרונג – אולי ילמד משהו.

זהר אלון

טלטלה בברזיל: בוטלו הרשעות הנשיא לשעבר לולה דה סילבה

שופט בית המשפט העליון של ברזיל, אדסון פאשין, ביטל השבוע את כל ההרשעות בשחיתות של מנהיג מפלגת העובדים והנשיא לשעבר לואיס אינסיו דה סילבה, הידוע בכינויו לולה. השופט גם החזיר לו את זכויותיו הפוליטיות ולכן יוכל להתמודד בבחירות שיערכו ב-2022. לולה הורשע בעבירות שונות ב-2018 ושוחרר בסוף 2019. הוא ישב במאסר כמעט שנתיים. בית הכלא בו הוחזק הפך מקום עלייה לרגל לתומכיו ונערכו בו מחאות מדי יום. המפלגה הקומוניסטית של ברזיל בירכה על ההחלטה וחזקה את ידי של הנשיא לשעבר במסע לטיהור שמו. ביטול ההרשעות של לולה התפרסם בעת שמשבר הקורונה במדינה הולך ומחריף.

"מתקשרים אליי מכל העולם" מכריז ראש הממשלה בנימין נתניהו בגאווה, תוך שהוא מעיד על עצמו כי ניהל את ההתמודדות הישראלית עם המגיפה בהצלחה – למרות שמספר המתים ועומק המשבר הכלכלי מעידים אחרת. אבל אם יש ראש מדינה שראוי לחלק עצות במאבק נגד נגיף הקורונה, הרי זה נגוויין פו טרונג – נשיא הרפובליקה הסוציאליסטית של וייטנאם ומזכיר המפלגה המרקסיסטית-לניניסטית המאוחדת. מומחי בריאות מכל העולם משבחים את ההצלחה הווייטנאמית במאבק בנגיף. המדינה הטרופית, שאוכלוסייתה מונה כ-97 מיליון נפשות, הפסיקה לספור את מתיה מהנגיף כבר בחודש אפריל בשנה שעברה. התגובה המהירה והמוצלחת של הממשלה עצרה את מספר המתים על 35 בלבד.

וייטנאם, כמו מדינות קטנות יותר ובהן ניו זילנד, ג'יבוטי וטוגו, התמודדה עם הפנדמיה בצורה טובה לאין ערוך בהשוואה למדינות עשירות יותר כמו ארצות-הברית, בריטניה, רוסיה וישראל. ארגון הבריאות העולמי, שמנטר את ההתפשטות הגלובלית של הנגיף, מציין כי וייטנאם הייתה בין המדינות הראשונות בעולם שהטילה איסור יציאות וכניסות מן המדינה ושפעלה נגד הנגיף במהירות ובנחישות.

תגובות איטיות ומדיניות לא אחידה הן המכנה המשותף למדינות המאכלסות את ראש טבלת המתים מהנגיף. העלייה המהירה במספר המתים והנדבקים דרדרה את מערכות הבריאות במדינות קפיטליסטיות לסף קריסה, בייחוד כאשר היו אלה מערכות בריאות שסבלו מייבוש תקציבי מתמשך. ממשלות שהתמהמהו והתלבטו אם להציל "את הכלכלה או את האזרחים" הן אלה שספגו מספר גבוה בהרבה של מתים. "מדיניות האקורדיון" של פתיחה וסגירה לסירות; הטלת "סגרים מחוררים"; וכניעה ללחצים פוליטיים כמו השארת שדות התעופה פתוחים, נתגלו כהרי אסון בישראל ובעולם.

וייטנאם, לעומת זאת, אימצה מדיניות "אפס קורונה": מעקב, ניטור, סגירה הדוקה ופיצויים. מדיניות זו לא הותירה מקום להססנות ולהפכפכנות. מדיניות זו הוכיחה את עצמה לא רק בנתוני ההדבקה אלא גם בכלכלה: לפי פרסום של הבנק העולמי מדצמבר 2020, כלכלת וייטנאם צמחה ב-3%, וצפויה לצמוח ב-6.8% במהלך 2021. זאת בעוד שכלכלתן של מדינות מערביות רבות רשמו נסיגות כלכליות.

ממשלת וייטנאם ניצחה את הנגיף בשלושה אמצעים מרכזיים: קמפיין תקשורתי אפקטיבי; מערך חקירות אפידמיולוגי; ועוצר כללי אחיד שהוטל בין ה-1 ל-22 באפריל. זו אינה הפעם הראשונה בה מתמודדת וייטנאם עם מגפות. ב-2003 התמודדה המדינה בהצלחה עם נגיף הסארס, וצברה ניסיון גם בהתמודדות עם נגיף מרס ועם התפרצויות של חצבת ושפעת.

מומחים מייחסים זאת להשקעה הממשלתית במערכת הבריאות הציבורית (זאת במסגרת רפורמות "דה מוי" הכלכליות שבוצעו בשנות ה-80, במסגרתן אימצה וייטנאם מדיניות שוק סוציאליסטית בדומה למודל הסיני). הממשל המרכזי החזק אפשר לווייטנאם לפעול במהירות ובהחלטיות. בין שנת 2000 לשנת 2016 הגדילה ממשלת וייטנאם את ההשקעה במערכת הבריאות ב-9% מדי שנה. השקעה זו התבטאה בין השאר בעלייה בתוחלת החיים הממוצעת מ-71

לה נראות וייצוג בעולם ההיסטורי. הוא חושף אותה כזהות כלאיים – זהות שממוקמת בין ניגודי התרבות המגולמים בתפיסה ההגמונית ומעבר להם, כמו מזרח-מערב, דת-חילון, מודרניות-מסורתיות, וחותרת תחתם, ובכך מציגה אופק תרבותי חדש לישראליות". בין הבמאים הנסקרים בספר: דוקי דרור, נעם אדרי, סיני בר דוד, רמי קמחי ודוד בן שטרית המנוח.

עוד פורסם בסדרה "עומק שדה" ספרו של פרופ' יהודה "ג'אד" נאמן "הפצע מתנת המלחמה". לדברי המחבר, "שדות הקרב בקולנוע הישראלי מבעיתים ומרתקים צופים וקנו מעמד רביח-שיבות בקולנוע ובתרבות הישראליים". נאמן הוא יוצר סרטים וחוקר קולנוע, ממייסדי החוג לקולנוע באוני' ת"א, וחתן פרס ישראל לקולנוע 2009.

בין סרטיו המוערכים: "השמלה" (1970), "מסע אלונקות" (1977), "מרד הימאים" (1982), "רחובות האתמול" (1989) וסרט עלילתי דובר עברית וערבית "נזוהת אל-פואד" (2007). סרטי העלילה והתעודה שלו נוגעים בסוגיות של הסכסוך הישראלי-פלסטיני והלחימה בשדה הקרב, והם משלבים את רשמיו וניסיונו כחייל, כרופא, כבמאי וכחוקר.

נמרוד עובד

פלוגה אלף

זיכרונות משרות מילואים אחרון בשנת 1979, כשפלוגה א' התמקמה לה בבניין בית הספר בשטחים הפלסטיניים הכבושים.

בקר מחויר בְּחֶשֶׁר מִים עֲבִי שְׁחָקִים
אוֹסֵף אֶל חִיקוֹ נְגוּהוֹת כְּרוֹתוֹת
פּוֹרֵס שְׁעוֹת לִלְלָה נִמְלִטוֹת מִהֶמֶת יְגוֹנָן
פּוֹגֵשׁ אוֹתִי לֶשֶׁן בֶּשֶׁק שִׁינָה
בְּכֶתֶף אֶלֶף בְּבֵית הַסֵּפֶר הַיְסוּדִי בְּרִמְאֵלָה .

בְּקֶר דְּמוּעַ צִפָּה לִפְגוֹשׁ הֶמֶת יְלָדִים
סְדוּרִים עַל סִפְסָלִים דְּהוּיִים
יְכוּנִים עַל מַחְבְּרוֹת וּסְפָרִים –
מִצָּא אֶת רוֹבִי שְׁעוֹן עַל לֹחַ הַכֶּתֶף
נוֹעֵץ לוֹעַז בְּבֶרֶכָה הַתְּמָה שֶׁשְׂרָדָה
מְחִיכֶת מִמֶּמֶס אַחֲרִים בְּכֶתֶף תְּמָה וְיָפָה –
"בְּקֶר טוֹב כֶּתֶף אֶלֶף".

בַּחוּץ מַעֲבֵר לַגֹּדֶר דְּכִי פְחָדִי יְלָדִים
אֲסוּפִים בְּכִבְלֵי שְׁתִּיקָה
קְשׁוּרִים בְּיָגוֹן שְׁוּא
צוּפִים בְּלוּעֵי רוֹבִים
נִשְׁקָפִים מִחִלּוֹן כֶּתֶף אֶלֶף.

אֲרָבָעִים וּשְׁתַּיִם שָׁנִים הַיּוֹם,
אֲחֵרִי שֶׁחֲלַלְתִּי בֵּית מִקְדָּשָׁם שֶׁל יְלָדִים רַבִּים
חֹזֵר אֵלַי בְּקֶר זוֹרֵחַ עַל הָהָר בְּשׁוּמְרוֹן
נוֹשֵׂא בְּטִלְלוֹ יָחִיד צָחֹר יוֹנִים
מִשְׁחָרִים אֶל קֶרן תְּמָה –
שֶׁנֶּסֶה מְסַרְחוֹן מִתְּרֵאוֹת
שֶׁל חִילֵי פְּלוּגָה אֶלֶף
שֶׁחֲרָבְנִי בְּכָל פְּנֵה
בְּלִילָה הָאֲחֵרוֹן בְּכֶתֶף אֶלֶף
בְּבֵית הַסֵּפֶר הַיְסוּדִי בְּרִמְאֵלָה
בְּבֵית מִקְדָּשָׁם שֶׁל יְלָדִים רַבִּים.

איתן קלינסקי

לנגד עיניים מזרחיות

החוקרת ד"ר מירב אלוש לברון פרסמה באחרונה את ספרה "לנגד עיניים מזרחיות – זהות וייצוג עצמי בקולנוע תיעודי ישראלי" בסדרת הקולנוע של הוצאת עם עובד, "עומק שדה". "לנגד עיניים" הוא הספר הראשון העוסק בקולנוע התיעודי המזרחי בישראל.

בספר מגוון רחב של סרטים שיצרו בשלושת העשורים האחרונים יוצרות ויוצרים מזרחים, בני הדור השני והשלישי להגירה, והוא מציג התבוננות מקיפה בייצוג העצמי המזרחי בקולנוע הישראלי. לדברי המחברת, "ניתוח הסרטים בוחן ומגדיר מחדש מנקודת מבט מזרחית סוגיות כמו הגירה, זיכרון, בית ומקום, מרכז ופריפריה, מעמד, תרבות, מגדר ולאומיות, שמעסיקות את שיח הזהות הישראלית בקולנוע התיעודי המקומי".

היוצרים, הפועלים בלב תעשיית הקולנוע הישראלית או מצויים בראשית דרכם האמנותית, חוזרים באמצעות סרטי התיעוד להוריהם ולסיפורים המשפחתיים או הקהילתיים שלהם. הם מאששים אותם מחדש בעזרת העדות והארכיב, חושפים כאבי הגירה וזיכרונות שהודרו מהנרטיב ההיסטורי הרשמי של מדינת ישראל ומעניקים קול ודימוי להווי חיים מעמדי ופריפריאלי ולתרבות מזרחית. "דרך התיעוד והשחזור הם מותחים ביקורת על ייצוגים דומיננטיים של מזרחיות, מביעים התנגדות להם ותובעים מחדש את זהותם", הדגישה אלוש לברון.

לדבריה, "קולנוע תיעודי נועז וחדשני זה ממקם מחדש את המזרחיות על פני רצף של זמן ומרחב יהודי וישראלי ומעניק

זעם בעקבות רצח הנער

מונעים את אסון הזפת הבא

בעקבות זיהום הזפת הנרחב, הפגינו מאות פעילים למען הסביבה בסוף השבוע (6.3) בכיכר הבימה בתל-אביב תחת הכותרת: "מונעים את אסון הנפט הבא". השרה להגנת הסביבה גילה גמליאל אמרה בשבוע שעבר ללא שום ביסוס עובדתי שהזיהום הוא "טרור סביבתי" איראני, אך בארגוני איכות הסביבה לא מתייחסים ברצינות לטענה זו. גרינפיס ישראל אף מסרה כי היא מנהלת חקירה עצמאית. בארגונים חוששים כי תקלה או דליפה מאחד מהמתקנים שבים התיכון תגרום לאסון נוסף.

בין היתר קראו המפגינים בת"א לממשלת הימין לגנוז את התוכנית להעברת נפט מאיחוד האמירויות דרך אילת. ח"כ לשעבר דב חנין (חד"ש), מראשי מק"י, אמר למתכנסים: "זה מרתח לראות שגם היום ממשיכה ממשלת נתניהו לרקום תוכניות מסוכנות, שעלולות לגרום אסונות גדולים הרבה יותר. אסור שהתוכנית להקמת נמל נפט באילת תצא לדרך".

פודקאסט - גל חד"ש

עונה שנייה בפודקאסט של חד"ש ת"א
הפרק הרביעי: שיחה עם הפעילה **נסרין מורקוס**
בנושא תנועת נשים דמוקרטיות בישראל - תנד"י
ניתן להאזין לכל פרקי גל חד"ש באתר "זו הדרך"

הרשימה המשותפת

חוג בית בטבעון בהשתתפות **נועה לוי**
יום חמישי, 11.3, בשעה 19:00; הרצל 38

צעדת יום האישה בחיפה

יום שישי, 12.3, בשעה 12:00
הצעדה תצא מבית הקרנות (הרצל 16) בשכונת הדר

חד"ש - פורום למאבק בתאונות עבודה

הפגנות נגד הקטל בענף הבניין

ת"א: רח' מטלון פינת רח' העלייה
ירושלים: רחבת המשביר הישן
יום שישי, 12.3, בשעה 13:00

הרשימה המשותפת: התנדבות

במסגרת קמפיין הבחירות

למטה הבחירות של הרשימה המשותפת בשפה העברית דרושים מתנדבים לפעילות שטח, לטלפנות, לפעילות בתחום הדיגיטל, לארגון חוגי בית ולסיוע ביום הבחירות. ליצירת קשר עם המטה - 036292152

נער בן 14 נרצח וילד בן 12 נפצע באורח קשה השבוע (9.3) מידי בג'לג'וליה שבמשולש. מותו של הנער, מוחמד עבד ארזאק עדס, נקבע זמן קצר לאחר שהגיע למרכז הרפואי הסמוך. מצבו של מוסטפא אוסאמה חאמד בן ה-12 מוגדר קשה. הנער הוא הנרצח ה-23 בחברה הערבית בשנת 2021. בשנה שעברה נרשמו מספרי שיא של נרצחים: 113.

בעקבות הירי, הכריזה מועצת ג'לג'וליה על שביתה כללית ביישוב, וקיימה ישיבת חירום יחד עם ראשי ועדת המעקב העליונה של הציבורי הערבי לקראת הפגנה גדולה שמתוכננת ליום שישי הקרוב.

דרוויש ראבי, ראש מועצת ג'לג'וליה מסר לאחר הרצח: "מה שמתרחש כיום בחברה הערבית עבר את כל הקווים האדומים, לא נשארו כאלה. זו מלחמת אזרחים. אנחנו בטוחים שאין פה שלטון, אין חוק, אין משילות". ראבי, פעיל מרכזי בחד"ש, אף תקף את ממשלת הימין: "ממשלת ישראל לא החליטה למגר את האלימות במגזר הערבי. היא לא קיבלה החלטה כזאת, ואינני יודע אם היא מתכוונת לקבל. אנחנו חייבים לקום כאיש אחד. המחאה שהייתה באום אל-פחם צריכה להמשיך בכל יישוב ויישוב, ואני קורא להפגין ביום שישי ברחבי ג'לג'וליה בשעה 13:00. אנחנו מפגינים נגד אלימות, חייבים שהקול שלנו ישמע למעלה".

יו"ר הרשימה המשותפת, ח"כ איימן עודה (חד"ש) הדגיש: "שני ילדים בני 12 ו-14 נורו בג'לג'וליה. אין מילים לתאר את גודל הזוועה והאובדן הכבד. זהו אחד משלושה אירועי ירי באזרחים ערבים הערב. הפושעים הנתעבים הם אלה שלחצו על ההדק, אבל מדיניות ההזנחה הנפשעת של הממשלה אשמה לא פחות". ח"כ עאידה תומא-סלימאן (חד"ש - הרשימה המשותפת) הוסיפה: "הלב נשבר מכאב. בן 14 נורה למוות, ועוד ילד בן 12 במצב קשה. הדם על ידי העבריינים אבל האשמה היא גם על ממשלת ישראל והמשטרה, שמפקירות את ילדינו".

יצוין כי רכבות הפגינו בסוף השבוע (5.3) באום אל-פחם נגד ממשלת הימין והמשטרה. האלפים מחו על המשך האלימות בחברה הערבית ועל השימוש בכוח מופרז מצד המשטרה בעת פיזור הפגנה דומה בשבוע שעבר.

חד"ש - סניף יפו

אבלים על מות חברנו היקר

דוד אשכנזי ז"ל

מוסרים את תנחומינו למשפחה, לתושבי יפו ולכל הנאבקים למען עולם טוב וצודק יותר

לריקי, לחיים ולנטע

אתכם באבלכם על מותו של

דוד אשכנזי

ידידיו ומוקירי זכרו

לפרטים על ההלוויה והשבעה: 0544461103

ת"ד 26205, ת"א 6126102, טל' 03-6293944, פקס 03-6297263, דוא"ל

www.zoha.org.il, zohaderekh@gmail.com, אתר זו הדרך: